

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Резюме на становището на Европейския надзорен орган по защита на данните относно предложението за преработване на Регламент „Брюксел Па“

(Пълният текст на настоящото становище може да се намери на английски, френски и немски език на интернет страницата на ЕНОЗД www.edps.europa.eu)

(2018/C 120/07)

РЕЗЮМЕ

Регламентът „Брюксел Па“ е основополагащ за съдебното сътрудничество в областта на семейното право в Европейския съюз. С него се установяват единни правила за компетентност при развод, законна раздяла и обявяване на недействителност на брака, както и при спорове относно родителската отговорност в трансгранични ситуации. Общата цел на преработването на Регламент „Брюксел Па“ е да се премахнат оставащите пречки пред свободното движение на съдебни решения в съответствие с принципа на взаимно признаване и да се подобри защитата на висшите интереси на детето чрез опростяване на процедурите и подобряване на тяхната ефективност.

Предложените нови правила имат за цел да спомогнат за по-добро сътрудничество между централните органи, които обменят информация в рамките на държавите членки и между тях, без това да е свързано със създаването на каквато и да било информационна система. Комисията не се беше консултирала с ЕНОЗД относно предложението. Тъй като по време на обсъжданията в рамките на Работната група на Съвета по гражданскоправни въпроси беше изразена загриженост относно връзката между предложеното преработване и правото на Съюза за защита на личните данни, Съветът официално поиска становището на ЕНОЗД. ЕНОЗД приветства това искане от страна на Съвета за консултация.

Становището поставя акцент върху конкретни препоръки за засилване на законосъобразността на обработването на лични данни, предвидено в член 63 и член 64 от предложението. В допълнение ЕНОЗД дава препоръки за подходящи и конкретни предпазни мерки за защита на основните права и интереси на субектите на данни.

В светлината на член 6, параграф 3 и член 9, параграф 2, буква ж) от Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД) и като се имат предвид контекстът, целта на предложението и фактът, че децата са сред субектите на данни, които предложението засяга, ЕНОЗД препоръчва в регламента да бъдат включени конкретни клаузи във връзка с целта на обработката и видовете данни, подлежащи на обработка. По-специално ЕНОЗД препоръчва да се поясни дали рамката за сътрудничество, определена съгласно Глава V от предложението, обхваща само въпросите, свързани с родителската отговорност, или включва също и международно отвлечение на деца. Така, като се има предвид, че Глава V изглежда включва и двете области на сътрудничество и за да се гарантира по-голяма правна сигурност, и да се изпълнят изискванията на принципа на ограничаване в рамките на целта, ЕНОЗД смята, че член 63, параграф 3 може да бъде изменен, за да се ограничат целите до „*сътрудничество в специфични случаи, свързани с родителската отговорност и международното отвлечение на деца*“. Освен това ЕНОЗД би приветствал изрично позоваване в регламента на принципите на качество на данните и свеждане на данните до минимум.

В контекста на настоящото предложение ЕНОЗД е удовлетворен от факта, че член 63, параграф 4 предвижда като принцип задължението субекта на данни да бъде уведомяван относно предаването на информация. Това задължение може по изключение да се отложи докато искането бъде изпълнено. Това ограничение, което цели да осигури справедлив баланс между правата на субектите на данни да бъдат информирани относно предаването, и интересите на държавите членки за обмен на информация, само по себе си изглежда не повдига основни въпроси от гледна точка на общите принципи на законосъобразност, добросъвестност и прозрачност. ЕНОЗД обаче счита, че препратката към „*националното право на заповената държава членка*“ може да предизвика объркване, защото изглежда позволява въвеждането на национални ограничения по отношение на задължението за информиране. ЕНОЗД препоръчва да се уточни, че препратката към националното право на заповената държава членка в член 63, параграф 4 не допуска на национално равнище да се въвеждат допълнителни ограничения на правото на информация, така че конкретната мярка, предвидена за осигуряване на добросъвестност на обработването на данни, както е заложено в тази разпоредба, да се прилага последователно навсякъде в Съюза.

В допълнение ЕНОЗД препоръчва в регламента да бъде предвидено като принцип правото на достъп на субектите на данни до информацията, предадена на отпавилия искането орган от държава членка. ЕНОЗД препоръчва също така, доколкото ограничения на правата за достъп и коригиране се считат необходими в специфичния контекст на предложението, то да бъде допълнено с ясна и конкретна разпоредба, определяща „*обхвата на ограниченията*“ в съответствие с член 23, параграф 2, буква в) от ОРЗД.

1. ВЪВЕДЕНИЕ И ПРЕДИСТОРИЯ

1. На 30 юни 2016 г. Комисията представи на Съвета предложение за регламент на Съвета относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност, и относно международното отвлечане на деца (преработен текст). Предложението е преработен текст на Регламент (ЕО) № 2201/2003 на Съвета от 27 ноември 2003 г., с който се отменя Регламент (ЕО) № 1347/2000 (така нареченият „Регламент „Брюксел IIa“), наричано по-нататък „предложението“.
2. Регламентът „Брюксел IIa“ е основополагащ за съдебното сътрудничество в областта на семейното право в Европейския съюз. С него се установяват единни правила за компетентност при развод, законна раздяла и обявяване на недействителност на брака, както и при спорове относно родителската отговорност в трансгранични ситуации. Той улеснява свободното движение на съдебни решения, автентични документи и споразумения в рамките на Съюза, като предвижда разпоредби относно тяхното признаване и изпълнение в други държави членки. Прилага се от 1 март 2005 г. от всички държави членки ⁽¹⁾ с изключение на Дания ⁽²⁾.
3. В своя доклад за прилагането от април 2014 г. ⁽³⁾ Комисията извърши оценка на практическото действие на регламента и прецени какви изменения е необходимо да се внесат в инструмента. Оценката показва, че между двете основни области, обхванати от регламента, а именно брачните въпроси и въпросите, свързани с родителската отговорност, остри проблеми бяха установени във връзка с въпросите, свързани с родителската отговорност. Освен това до момента Съдът на Европейския съюз е приел 24 решения относно тълкуването на регламента, които бяха взети под внимание.
4. Общата цел на предложението е да се доизгради европейското пространство на правосъдие и основни права, което се основава на взаимно доверие, като се премахнат оставащите пречки пред свободното движение на съдебни решения в съответствие с принципа на взаимно признаване, и да се подобри защитата на висшите интереси на детето чрез опростяване на процедурите и повишаване на тяхната ефективност.
5. По-специално, предложението премахва производството по *екзекватура* ⁽⁴⁾ за всички решения, обхванати в приложното поле на регламента, като вместо това въвежда автоматично признаване на всички съдебни решения от други държави членки. Освен това предложението изяснява няколко въпроса, свързани с трансграничните случаи на отвлечане на дете, с цел подобряване ефективността на връщането на отвлечено дете.
6. Новите правила имат за цел да спомогнат за по-добро сътрудничество между централните органи, които обменят информация в рамките на държавите членки и между тях, без това да е свързано със създаването на информационна система. Въпреки това по време на обсъжданията Работната група на Съвета по гражданскоправни въпроси изрази загриженост относно връзката между предложеното преработване и правото на Съюза в областта на защита на личните данни.
7. На 11 януари 2018 г. Съветът представи на ЕНОЗД официално искане за становище, по-специално по член 63, параграф 3 и член 63, параграф 4 от предложението, относно правилата за това как информацията, събрана от централните органи, разглеждащи трансгранични случаи, може да се използва по-нататък, и как следва да се извърши уведомяването на субектите на данни.
8. ЕНОЗД приветства факта, че Съветът се консултира с него. Настоящото становище поставя акцент върху предоставянето на конкретни препоръки за подобряване на законосъобразността на обработването на лични данни, предвидено съгласно член 63 и член 64 от предложението (раздел 2). В допълнение ЕНОЗД дава препоръки за подходящи и конкретни предпазни мерки за защита на основните права и интереси на субектите на данни (раздел 3).

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Законосъобразност на обработването на лични данни

38. Като главна препоръка и за засилване на законосъобразността на предвиденото обработване на лични данни (съгласно член 6, параграф 3 и член 9, параграф 2, буква ж) от ОРЗД) и предвид контекста и целта на предложението, ЕНОЗД препоръчва да се изяснят обхватът и целта/целите на сътрудничеството, предвидено съгласно Глава V от предложението:
 - ЕНОЗД препоръчва да се изясни дали рамката за сътрудничество, определена съгласно Глава V от предложението, обхваща само въпросите, свързани с родителската отговорност, или включва също и международно отвлечане на деца. Като счита, че Глава V включва и двете области на сътрудничество и за да се гарантира по-голяма правна сигурност, и да се изпълнят изискванията на принципа на ограничаване в рамките на целта, ЕНОЗД смята, че член 63, параграф 3 може да бъде изменен, за да се ограничат целите до „*сътрудничество по специфични дела за родителска отговорност и международно отвлечане на деца*“, изключвайки по този начин „*брачни дела*“, което е другата главна област, обхваната от регламента. Определенията за „компетентен орган“ и др. следва да бъдат съответно преработени.

⁽¹⁾ За онези държави членки, които са се присъединили към Съюза след посочената дата, регламентът се прилага от началото на тяхното членство.

⁽²⁾ Дания не участва в регламента и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

⁽³⁾ SOM(2014 225 окончателен.

⁽⁴⁾ Производство, чрез което съдебно решение, издадено в чужбина, е нужно официално да бъде признато от изпълняващата държава членка.

39. Като допълнителна препоръка за засилване на законосъобразността на обработването на лични данни:

- ЕНОЗД би приветствал изрично позоваване на принципите за качество на данните и свеждане на данните до минимум съгласно член 64, параграф 1 от предложението.

Подходящи и конкретни мерки за защита на основните права и интереси на субекта на данни

40. Като главна препоръка:

- ЕНОЗД препоръчва да се уточни, че препратката към националното право на замолената държава членка в член 63, параграф 4 не допуска на национално равнище да се въвеждат допълнителни ограничения на правото на информация, така че конкретната мярка, предвидена за осигуряване на добросъвестност на обработката, както е заложено в тази разпоредба, да се прилага последователно навсякъде в Съюза.

41. Като допълнителна препоръка ЕНОЗД предлага предложението да бъде допълнено с конкретни мерки за защита на правата на достъп и коригиране за субектите на данни:

- ЕНОЗД препоръчва в регламента да бъде предвидено като принцип правото на достъп на субектите на данни до информацията, предадена на отпращаващия искането орган от държава членка. ЕНОЗД препоръчва също така, доколкото ограничения на правата на достъп и коригиране се считат необходими в специфичния контекст на предложението, то да бъде допълнено с ясна и конкретна разпоредба, определяща „*обхвата на ограниченията*“ в съответствие с член 23, параграф 2, буква в) от ОРЗД.

Брюксел, 15 февруари 2018 г.

Giovanni BUTTARELLI

Европейски надзорен орган по защита на данните
